

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л. Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л. Н. ГУМИЛЕВА
GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2015»
атты X Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2015»

PROCEEDINGS
of the X International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2015»

УДК 001:37.0
ББК72+74.04
Ғ 96

Ғ96

«Ғылым және білім – 2015» атты студенттер мен жас ғалымдардың X Халық. ғыл. конф. = X Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2015» = The X International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2015». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie-2015/>, 2015. – 7419 стр. қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-9965-31-695-1

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001:37.0
ББК 72+74.04

ISBN 978-9965-31-695-1

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2015

Таким образом, на современном этапе все развитые страны пытаются создать такие условия для развития регионов и городов, которые бы позволяли им полностью реализовывать имеющийся потенциал, максимально увеличивать взнос в национальную экономику, добывать конкурентные преимущества на мировых рынках. Трансформируемые промышленные территории дают новые возможности для обновления городов, меняются потребности отраслей экономики, что требует пересмотра обыденного состояния хозяйствующих субъектов. Основными направлениями в развитии постиндустриальных городов должно быть восстановление и сохранение окружающей среды, реорганизация устаревших промышленных систем и преобразование их в системы с ориентацией на экологию, обзор исторического и культурного наследия в существующей городской системе и образование новой туристической инфраструктуры. Инновационный потенциал крупного города необходимо перестроить в практическую творческую деятельность по производству новых продуктов и услуг.

Выводы:

1. Развитие инфраструктуры туризма к объектам культурного наследия;
2. Брендинг современных государств, в конечном счете, должен быть направлен на повышение качества жизни местного населения;
3. Развитие торгово-деловых отношений между странами;
4. Территориальный бренд окупается в долгосрочной перспективе, создает благоприятный психологический микроклимат, является источником гордости жителей за свою малую родину;
5. Оценка эффективности бренда территории: - узнаваемость территории, её наличие в информационном пространстве; - внимание к территории и частота обращений к ней со стороны внешней среды; - количество привлечённых к территории инвестиций и новых проектов; - количество привлечённых к территории людей: туристы и новые жители; - оценка деятельности территории на всех уровнях государственной власти.

Список используемых источников

1. Рожков И.Я. От брендинга к бренд-билдингу.-М.: Гелла-принт, 2004.
2. Клифтон Р., Симмонз Д. Бренды и брендинг.-М.: Олимп-бизнес, 2008.
3. Тихонова Н. Брендинг территории и оценка его эффективности: автореф.дис.к.э.н.-СПб., 2007.
4. Стась А. Роль брендинг и реализации стратегии развития территории // Технологии управления маркетингом – 2007. – №1.
5. Гумилев Л. Этногенез и биосфера Земли

12.5 Дизайн

УДК 747.012

«ЖАСЫЛ» ЭКОНОМИКАНЫҢ НЕГІЗГІ РЕТІНДЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫҢ ЭКОНОМИКАНЫҢ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫҢ ЭКОТИІМДІ ПАЙДАЛАНЫЛУЫ

Абдраманова Жанат Муратовна

j.abdramanova_91@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Дизайн» кафедрасының магистранты

Ғылыми жетекшісі – Еспенбетов Б.Ж.

Климаттың өзгеруімен, энергетикалық мәселелермен, су және азық-түлік қауіпсіздігімен, сондай-ақ аймақтық шиеленістермен байланысты үдемелі жаһандық қауіп-қатерлер жаңа шешімдерді және барлық әлемдік қауымдастық күшінің жұмылдырылуын

талап етеді. Бұл ойлар РИО+20 Орнықты даму бойынша БҰҰ Конференциясының жаһандық пікірлерінен көрініс тапты: «Болашақ үшін көпірлер салу» пікірі елдердің «жасыл» экономикаға өту тұжырымдамасын айқындайды.

РИО+20 негізгі қорытынды құжатында Қазақстанның аймақаралық бастамасы «Жасыл көпір» Әріптестік бағдарламасы көрініс тапты. Бұл бағдарлама барлық елдердің қатысуына еркін және ашық жол болып табылады [1].

Алдын ала «Жасыл көпір» Астаналық Бастамасы Азия-Тынық мұхит аймағының қоршаған орта және даму бойынша министрлердің VI-шы конференциясы мен «Еуропа үшін қоршаған орта» ЕЭК елдері министрлерінің VII-ші Жалпыеуропалық конференциясында (қыркүйек, 2010 және 2011 жылдары Астана қ.) қолдау тапты.

Астана бастамасының негізгі мақсаты «жасыл» өсім тұжырымдамасын дамытудың дәстүрлі үлгілерінен көшу жоспарын әзірлейтін елдердің әріптестігін дамыту болып табылады. Жоспардың ішінде төмен көміртекті дамыту және климаттың өзгеруіне бейімделу, қалалардың орнықты дамуына көмек көрсету, «жасыл» бизнес пен «жасыл» технология қозғалысы, орнықты өмір бейнесі мен өмір сапасын арттыруды ынталандыруды қамтиды [2], [3].

«Жасыл көпір» Әріптестік бағдарламасының басты бағыттарының бірі – экожүйелік қызметте инвестициялар мен табиғи ресурстардың экотиімді пайдаланылуын арттыру болып табылады [4]. Бұл мазмұнда биологиялық әртүрліліктің әлеуметтік және экономикалық дамуы үшін маңызы үлкен және адамзаттың өмір сүруі үшін де өте қажет. Оның қамтамасыз ететін тауарлары мен қызметтері ғаламдық және жергілікті деңгейде пайда алып келеді. Ғаламшарда биоәртүрлілікті сақтау миллиондаған адамдардың өмір сүру әрекеті мен әлеуметтік-экономикалық әл-ауқатымен тікелей байланысты, сондай-ақ орнықты даму мен кедейлікпен күресуге мүмкіндік береді.

Осыған байланысты, Орнықты даму бойынша БҰҰ бірінші конференциясында (1992 жылы 5 маусым, Рио-де-Жанейро) халықаралық келісім – Биологиялық әртүрлілік туралы конвенциясы қабылданды. Қазақстан Республикасы 1994 жылы Конвенцияны ратификациялап, келесі міндеттерді қабылдады:

ұлттық жоспарларда, бағдарламаларда және саясатта биологиялық әртүрлілікті сақтау және орнықты пайдалану бойынша шаралар қабылдау, олардың қоршаған ортаға әсерін бағалау және мониторинг жүргізу; in-situ және ex-situ биоәртүрлілігін сақтау, яғни экожүйелер мен табиғи мекен ортасын сақтау, сондай-ақ тіршілікке қабілетті популяция түрлерін өз табиғи ортасында, әсіресе қолға үйретілген немесе өсірілген түрлерге – өздерінің ерекше белгілері қалыптасқан ортасында қорғау және қалпына келтіру.

Биологиялық әртүрлілік туралы Конвенцияның ережелерін орындау үшін елдің орнықты дамуының стратегиялық жоспарына сәйкес 1999 жылы биологиялық әртүрлілікті сақтау және балансты пайдалану бойынша бірінші Ұлттық Стратегия мен Іс-әрекеттер жоспары әзірленген [5].

Биоәртүрлілікке экожүйелердің табиғи жағдайдағы және адамның өсірген және баққан, еккен сорттарынан, түрлерінен, жыныстарынан, ұрығынан алынған өсімдіктердің, микроағзалардың және жануарлардың барлық типтерінің түрлері, түрішілік формалары, әртүрлілігі жатады.

Тіршілікті қамтамасыз ететін осы маңызды көздерді сақтау және балансты пайдалану мәселесі өзектілігі бойынша адамзаттың ешқандай өзге мәселелерімен салыстыруға келмейді [6]. Қазақстандағы биологиялық әртүрлілік нысандарын қорғау бойынша іс-әрекеттер кезектілігін анықтау үшін бірқатар белгілер бойынша артықшылықтар айқындалды. Олардың ішінде экожүйелерді сақтау және табиғи капиталды орнықты пайдалану биоәртүрлілікті сақтау және балансты пайдалану бойынша біздің Ұлттық Стратегиямыз бен іс-әрекеттер Жоспарымыздың басты бағыттары болып табылады.

Бұл міндеттер биологиялық әртүрлілікті сақтау және балансты пайдалану бойынша әзірленіп отырған жаңа Ұлттық Стратегия мен Іс-әрекеттер жоспарында көрініс тапты. Бұл жоспардың стратегиялық мақсаттары үкімет пен қоғамның іс-әрекеттеріне биоәртүрлілік

тақырыбыптарын енгізу арқылы биоәртүрліліктің жоғалуының негізгі себептерімен күрес жүргізуге бағытталған. Биоәртүрлілікке түсетін тікелей қысымдарды қысқарту және орнықты пайдалануын ынталандыру. Экожүйелерді, түр және генетикалық әртүрлілігін қорғаудың орнықты тетіктері негізінде биоәртүрлілік жағдайын жақсарту және биоәртүрлілікті пайдалану тиімділігін арттыру, жоспарлау, басқару, оңтайлы табиғи әлеуетін құру есебінен барлық адамдар үшін пайда көлемін арттыруға бағытталған.

Алға қойылған мақсаттарды іске асыру үшін негізгі жиырма міндеттер анықталды. Биоәртүрліліктің бағалық құндылығын анықтау, осы көрсеткіштерді ұлттық бағдарламалар мен даму жоспарларына енгізу, биологиялық әлеуетті және экологиялық орнықтылықты сақтауға бағытталған іс-әрекеттерді экономикалық ынталандыру негізінде биоәртүрліліктің азаюын минимум көрсеткішке жеткізу; флора мен фаунаның табиғи мекен ортасының тозуы қарқынын азайту. Климаттың өзгеруі мен ресурстарға қажеттілігін ескере отырып, антропогендік қысымын азайту негізінде түрлі экожүйелердің табиғи қорларын орнықты пайдаланудың тетіктерін немесе жүйелерін әзірлеу [7].

Ерекше экологиялық, ғылыми және рекреациялық мәндегі өсімдіктер мен жанарлардың сирек және жойылу қаупі бар түрлерін, бірегей үлгідегі жерлерді, табиғи және тарихи-мәдени кешендер мен нысандарды сақтаудың ең тиімді шаралары – ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды құру болып табылады.

Қазақстан Республикасының табиғи-қорық қорының жағдайына қазіргі заманғы талдау жасау нәтижелеріне сүйенсек, сүтқоректілердің 178 түрлерінің 140 түрі (78,6%) қорғалады, оның ішінде 22 түрі Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген, сондай-ақ құстардың 346 түрі (87,4%), бауырымен жорғалаушылардың 31 түрі (63,2%), балықтардың 23 түрі (22,1%) қорғалады. Бұлар Қазақстанның бірегей флоралық және фауналық әртүрлілігін сақтауды қамтамасыз етпейді.

Қазақстанда ғаламдық маңызы бар экожүйелердің бірнеше қатары бар, олардың ішінде солтүстік шөлдер, реликті шыршалы ормандар және бірегей тау экожүйелері бар. Қазақстан шөлдері мен тау жүйелері Жабайы табиғаттың Дүниежүзілік Қорының Ғаламдық Тізіміне енгізілген. Бұл жүйелер ең маңызды экологиялық аймақтарды (орталық азия шөлдері мен ортаазиялық тау шалғындары мен орман алаптары) алып жатыр. Халықаралық мәні бар Рамсар конвенциясының сулы-батпақты жерлерінің тізіміне Каспий теңізінің маңындағы жағалаулар мен Орал өзенінің атырауы, Алакөл-Сасықкөл және Теңіз-Қорғалжын көлдер жүйелері енгізілген.

Қазақстандағы ландшафттық және биологиялық әртүрліліктің жоғалуы мен қысқаруының негізгі факторлары мекен ету ортасына техногендік және антропогендік әсерлері, сонымен қатар, аридизация және шөлдену үрдістері болып табылады. Биологиялық әртүрліліктің жойылуы табиғи экожүйелердің бұзылуы, аумақтағы су режимінің өзгеруі, орман алқаптарының жойылуы, биологиялық қорлардың шамадан тыс пайдаға асырылуы, өнеркәсіптік және ирригациялық сулардың шығарындылары, өсімдіктер мен жануарлардың бөтен түрлерін енгізу салдарына байланысты. Биоәртүрліліктің жоғалу қаупі температураның артуымен, экожүйелердің сумен қамтылу жағдайының нашарлауы және сәйкесінше, шөлдену қырқынының тез жүруімен байланысты климаттың өзгеруі есебінен артады.

Биоәртүрліліктің азаю тенденциялары мен оның салдары. Табиғи ландшафттардағы экожүйелердің функционалды маңыздылығын бағалаудың негізгі критерилері: аумақтың геоморфологиялық ерекшеліктері; жер бедерінің сипаты мен типі; топырақтың механикалық құрамы мен сортаңдану дәрежесі; доминаттардың, субдоминаттадың орнықтылық дәрежесі және флора мен фаунаның шаруашылық бағасы, мұның ішінде өсімдік жамылғысы табиғи жүйелер жағдайының индикаторы болып табылады. Таулы аумақтарда өсімдіктер жамылғысы жер бедерін тұрақты етіп, ресурстық-шикізаттық рөл (пішен шабу, дәрілік жайылымдар) атқарады. Табиғи ауытқулар жағдайында ағаш-бұталы өсімдіктер селге тосқауыл ретінде бола алады. Шөл зонасындағы экожүйенің өсімдік жамылғысының негізгі қызметтері: ландшафттық-қорғаныс, жайылымдық, орман шаруашылық (сексеуіл болғанда), шыбындық, галомелиоративті, және де топырақ түзуші. Өзендердің аңғары бойынша

өсімдіктер қосымша су реттегіш рөлін де атқарады. Экожүйелердің фондық жағдайы флоралық және фауналық биоәртүрлілік үшін негіз болады.

Дегенмен, қазіргі уақыттағы ауыл шаруашылығы өндірісінің қарқынды жүргізілуіне және техникалық ықпалдың артуына (әсіресе, пайдалы қазбаларды барлау және өндіру) байланысты, және де климаттың айтарлықтай өзгеруімен байланысты шөлдену дәрежесі мен қарқынын анықтай отырып, табиғи экожүйелердің біршама өзгеруі байқалады.

Қолданылған әдебиет

1. Орнықты даму бойынша БҰҰ Конференциясының қорытынды құжаты. «Болашақ үшін көпірлер салу». Рио-де-Жанейро, Бразилия Республикасы, 2012, 25 бет.
2. Азия-Тынық мұхит аймағындағы елдері министрлерінің VI-шы Конференциясының мәліметтері. Астана, Қазақстан Республикасы, қыркүйек 2010.
3. «Еуропа үшін қоршаған орта» министрлердің VII-ші Жалпыеуропалық конференциясының мәліметтері. Астана, Қазақстан Республикасы, қыркүйек 2011.
4. Қазақстан Республикасының 2009 жылға арналған биологиялық әртүрлілік туралы төртінші ұлттық баяндамасы//ҚР ҚОҚМ «Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы» РМҚ. Астана, Қазақстан Республикасы, 2010.
5. «Биологиялық әртүрлілікті сақтау және балансты пайдалану бойынша Ұлттық Стратегия және Іс-әрекеттер жоспары». Көкшетау, Қазақстан Республикасы, 1999.
6. Биоәртүрлілік туралы XI-ші Тараптар Конференциясының декларациясы. Хайдарабад, Үндістан, 2012.
7. Келесі жобалар бойынша семинар мәліметтері: 2011-2020 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының Биологиялық әртүрлілік туралы Конвенциясының Стратегиялық жоспарын орындауға қолдау көрсету үшін ұлттық деңгейе биологиялық әртүрлілікті сақтауды жоспарлау. Биологиялық әртүрлілік Ұлттық стратегиясы мен мәліметтер қоры бойынша БҰҰДБ жобасы. Алматы, Қазақстан Республикасы, желтоқсан 2012.

УДК 747.012

МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМДАРДЫҢ ДАМУЫНА ТАРИХИ ШОЛУ

Адалбек Нураим

Nurai_adalbek@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Дизайн» кафедрасының магистранты
Ғылыми жетекшісі – Еспенбетов Б.Ж.

XIX ғасырдың II жартысы мен XX ғасырдың I жартысындағы қазақ баспасөзінің сипатына тарихи тұрғыдан тоқталып өтетін болсақ, бұл кезең қазақ баспасөзінің енді-енді ғана дүниеге келіп, халықтың арасына тарай бастаған кезеңі, әрі халықтың тар жолды тайғақ кешкен кезеңі еді. Осындай аласапыран кезеңде халық тағдыры мен қоғам өмірінің шындығын бүкпесіз батыл жариялаған қазақ баспасөзінің қызметі орасан зор болды [1].

Жалпы алғанда баспасөз – халықтың рухани ой – пікірін қалыптастыруға, қоғамның әлеуметтік көзқарасын нығайтуға, мәдени – әдеби дүниетанымын кеңейтуге бағытталған құрал.

Газет ақпарат таратушы, үгіт - насихат жүргізуші. Бұл жайлы А. Байтұрсынов: «Газет – халықтың көзі, құлағы һәм тілі. Адамға көз, құлақ, тіл қандай керек болса, қасында құлағы жоқ керең, тілі жоқ мақау, көзі жоқ соқыр сықылды» [2] – деп, газеттің әлеуметтік-қоғамдық өмірдегі алатын орнын, қызметін нақты көрсеткен еді.

Тамырын тереңнен тартқан тарихымен қоса мәдениеті өркендеген қазақ халқы басынан өткерген ұлы оқиғалар мен әлеуметтік жолдарын ауыз әдебиеті, эпостық жырлар, тарихи аңыз әңгімелер арқылы ұрпақтан-ұрпаққа жеткізді. Алғашқы газет-журналдар да